

Datum
2015-11-24
Ert datum
2015-09-01

Vårt diarienummer
2015-110-6871
Er beteckning
Fi2015/3601

Kopia till:
Utbildningsdepartementet

Finansdepartementet

103 33 STOCKHOLM

Ökad trygghet för hotade och förföljda personer (SOU 2015:69)

Sammanfattning

Centrala studiestödsnämnden (CSN) tillstyrker de förslag och bedömningar som rör myndigheten och ställer sig positiv till att öka tryggheten för hotade och förföljda personer i samhället. CSN lämnar i övrigt kommentarer för vissa av förslagen.

- CSN tillstyrker att skyddad folkbokföring blir ett nytt skyddsinstitut.
- CSN tillstyrker att skyddad folkbokföring ska kunna ges tillsvidare.
- CSN tillstyrker att personer med skyddad folkbokföring ska få stöd av Skatteverket och betonar vikten av detta förslag.
- CSN tillstyrker att Skatteverket ska ge stöd till myndigheter och andra som behandlar uppgifter om personer med skyddad folkbokföring. CSN ser för sin del ett behov att få mer stöd i hur den hotade personen agerar för att kunna få tillgång till information.
- CSN tillstyrker att stark sekretess ska gälla för personer med skyddad folkbokföring. Förslaget kräver systemutveckling hos CSN.
- CSN instämmer i bedömningen att det ska finnas en särskild sekretessmarkering för personer med skyddad folkbokföring. Förslaget kräver systemutveckling hos CSN.
- CSN tillstyrker att informationsutbyten om personer med skyddad folkbokföring ska vara möjliga.
- CSN tillstyrker att särskilda forumregler ska gälla. Förslaget berör för CSN:s del främst överklaganden till allmän förvaltningsdomstol. Den föreslagna lagändringen avser endast lån tagna efter den 30 juni 2001 s.k. annuitetslån. CSN har även lånetyperna studielån (lån tagna mellan den 1 januari 1989 och den 30 juni 2001) och studiemedel (lån tagna före den 1 januari 1989). Det föreslagna tillägget behöver

CSN Huvudkontoret

Postadress
851 82 Sundsvall

Telefon
060-18 60 00

Telefax
060-18 61 93

Webbadress
www.csn.se

därför införs även i punkt 13 i övergångsbestämmelserna till studiestödslagen (1999:1395 införd genom 2005:613). Förslaget kräver systemutveckling hos CSN.

- CSN tillstyrker att Skatteverket utreder möjlighet till avisering av fler uppgifter och bättre posthantering.
- För förslagen under avsnitten 8.6.15, 8.6.16 samt 10.4.2 krävs omfattande arbete inom CSN för främst ändringar av IT-systemet om förslaget om att skyddad folkbokföring ska omfattas av stark sekretess genomförs. CSN kommer inte att hinna införa något systemstöd innan det föreslagna ikraftträdandet den 1 juli 2016. CSN anser att förslaget i denna del bör träda ikraft vid en senare tidpunkt än vad utredningen föreslår.

8.6.1 Ett nytt skyddsinstitut – skyddad folkbokföring

CSN tillstyrker förslaget och instämmer i bedömningen.

De flesta förslag som utredningen lägger för att stärka skyddet avser brister som har uppmärksammats tidigare och ändringarna får därför konkreta effekter som kan förstärka skyddet för den enskilde. En viktig aspekt är att skyddsinstitutet blir mer flexibelt och skyddet kan därför individanpassas i större utsträckning än i dag.

8.6.4 Skyddad folkbokföring ska kunna ges tillsvidare

CSN tillstyrker förslaget.

Eftersom det kan vara svårt för den enskilde att styrka hotet på nytt kan det uppstå perioder där personen inte har något skydd trots att hotet finns kvar. I dag riskerar detta att hända vart tredje år vilket inte är bra. Under arbetet med remissvaret har det inom CSN framkommit att det finns en osäkerhet kring utlämnande av uppgifter där personer som nyligen haft sekretess, inte längre verkar ha det. Med förslaget ökar tryggheten för den enskilde och säkerheten för myndigheterna.

8.6.10 Personer med skyddad folkbokföring ska få stöd av Skatteverket

CSN tillstyrker förslaget.

CSN vill betona vikten av detta förslag för att skyddad folkbokföring ska få den tänkta effekten i sin helhet. I dag upplever CSN att det finns en brist på

kunskap bland personer med skyddade personuppgifter om vad det innebär att ha sekretesskyddade uppgifter.

8.6.12 Skatteverket ska ge stöd till myndigheter och andra som behandlar uppgifter om personer med skyddad folkbokföring

CSN tillstyrker förslaget.

Både detta förslag samt förslaget om ökat stöd till den enskilde är viktiga i arbetet med att öka tryggheten för hotade och förföljda personer. Statliga myndigheter och andra organisationer är antagligen på olika nivå vad gäller behovet av stöd. Här är det bra om stödet kan anpassas till den aktör som behöver det. CSN ser för sin del ett behov att få mer stöd i hur den hotade personen agerar för att kunna få tillgång till information om var den hotade personen befinner sig.

8.6.15 Stark sekretess för personer med skyddad folkbokföring

CSN tillstyrker förslaget, men kommer inte att hinna införa något systemstöd innan det föreslagna ikraftträdandet den 1 juli 2016. CSN anser att förslaget i denna del bör träda ikraft vid en senare tidpunkt.

Förslaget innebär bland annat att stark sekretess ska omfatta beslut samt namn och personnummer. CSN:s beslut innehåller namn och personnummer men skickas i huvudsak endast till parten själv. CSN gör alltså bedömningen att utskickshanteringen inte berörs i någon större omfattning. Eventuellt kan ändringen beröra system inom området studiehjälp och hemutrustningslån eftersom utskick ibland görs till annan än den enskilde i dessa fall.

CSN har redan i dag bra rutiner och goda kunskaper gällande personer med sekretesskyddade uppgifter och kan även med nuvarande bestämmelser i 21 kap. 3 § OSL och 28 kap. 9 § OSL sekretesskydda beslut, namn och personnummer. Förslaget ger dock myndigheten ännu bättre möjligheter att göra en korrekt bedömning vid utlämnade av allmänna handlingar.

Om förslagen genomförs måste CSN se över rutinerna kring hantering av personer som har skyddad folkbokföring. Förslaget kräver systemutveckling eftersom förslaget innebär att myndigheterna behöver ha information om en person endast har en sekretessmarkering eller har skyddad folkbokföring, se mer nedan under rubriken "Krav på systemutveckling vid införandet av en starkare sekretess och ändrad forumregel".

8.6.16 En särskild sekretessmarkering för personer med skyddad folkbokföring

CSN instämmer i bedömning. Däremot kommer CSN inte att hinna införa något systemstöd innan det föreslagna ikraftträdandet den 1 juli 2016. CSN anser att förslaget i denna del inte bör träda ikraft vid den tidpunkten.

Skatteverket kan i dag inte avisera information om vilken bestämmelse en sekretessmarkering grundar sig på. Eftersom rutinerna inte är framtagna blir beräkningen av vilka krav som myndigheten kan ställa på systemutveckling preliminär. Oberoende av vilka rutiner Skatteverket tar fram kommer förslaget innebära systemutveckling för CSN. Detta eftersom förslaget innebär att myndigheterna behöver ha information om en person endast har en sekretessmarkering eller har skyddad folkbokföring, se mer nedan under rubriken "Krav på systemutveckling vid införandet av en starkare sekretess och ändrad forumregel".

8.6.17 Informationsutbyten om personer med skyddad folkbokföring ska vara möjliga

CSN tillstyrker förslaget och instämmer i bedömningen.

CSN bedömer att uppgifter om personer med skyddad folkbokföring kan ingå i det informationsutbyte CSN har i dag med andra myndigheter.

10.4.2 Särskilda forumregler

CSN tillstyrker förslaget. Däremot kommer CSN inte att hinna införa något systemstöd innan det föreslagna ikraftträdandet den 1 juli 2016, varför CSN anser att förslaget i denna del inte bör träda ikraft vid den tidpunkten.

Förslaget berör för CSN:s del främst överklaganden till allmän förvaltningsdomstol av beslut om återbetalning av studielån. CSN har även ett fåtal beslut som den enskilde kan överklaga till allmän domstol.

Den föreslagna lagändringen avser endast lån tagna efter den 30 juni 2001 s.k. annuitetslån. CSN har även lånetyperna studielån (lån tagna mellan den 1 januari 1989 och den 30 juni 2001) och studiemedel (lån tagna före den 1 januari 1989). Det föreslagna tillägget behöver därför införas även i punkt 13 i övergångsbestämmelserna till studiestödslagen (1999:1395 införd genom 2005:613).

Förslaget kommer att innebära systemutveckling, se mer nedan under rubriken "*Krav på systemutveckling vid införandet av en starkare sekretess och ändrad forumregel*".

12.5 Avisering av fler uppgifter och bättre posthantering

CSN tillstyrker förslaget.

Det är viktigt att utreda konsekvenserna av att aviseringar från en myndighet innehåller olika information (t.ex. namn, personnummer, adress) eftersom detta påverkar myndighetens utskickshantering. Ett förslag där endast personnummer och adress får framgå, men inte namn, kommer att ha en stor påverkan på CSN:s utskickshantering. En lösning skulle kunna vara att ha olika aviseringar till myndigheter respektive SPAR. Ett förslag som däremot endast innebär att det blir en ny adress (t.ex. boxadress) påverkar inte CSN:s utskickshantering.

Krav på systemutveckling vid införande av en stark sekretess och ändrad forumregel (förslag 8.6.15, 8.6.16 och 10.4.2)

Bedömningen i 8.6.16 innebär att Skatteverket bör införa rutiner med en särskild sekretessmarkering för de personer som har skyddad folkbokföring. Eftersom rutinerna inte är framtagna blir beräkningen av vilka krav som myndigheten kan ställa på systemutveckling preliminär.

Som utgångspunkt för beräkningarna har förutsatts att CSN kan använda samma struktur för överföring från Skatteverket som idag, d.v.s. att endast typ av sekretess kan ha ett nytt värde.

När CSN tar emot uppgifter från Skatteverket om en person behöver CSN kunna lagra uppgiften om att personen har skyddad folkbokföring. Det gör CSN genom att låta attributet som innehåller folkbokföringssekretess innehålla ytterligare ett värde för stark sekretess. Enligt utredningen kan detta göras genom att när sekretessmarkeringarna aviseras får myndigheten genom den angivna sekretessbestämmelsen information om att personen har antingen enbart en sekretessmarkering eller skyddad folkbokföring.

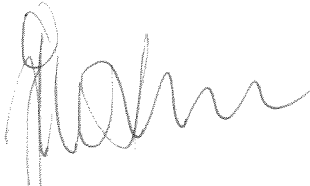
De tjänster som läser uppgifterna om en kund, lämnar sedan ett meddelande om kunden har sekretessmarkering eller skyddad folkbokföring i de fönster som innehåller personuppgifter. Dessa tjänster behöver förändras.

Idag finns en tjänst som tar fram överklagandetext som visas när möjlighet att överklaga beslut inom återbetalning finns. Tjänsten får redan idag information

om vilken kund beslutet avser. Ett anrop på en persontjänst behöver läggas till för att kontrollera om kunden enbart har en sekretessmarkering för att kunna avgöra om den speciella överklagandehänvisningen ska användas.

Systemförändringar hos CSN enligt utredningens förslag kan uppskattas ta ca 1 000 timmar. I det fall Skatteverket väljer att ändra struktur på filöverföringen kommer detta att kräva betydligt mer systemutveckling för CSN. Beräkningarna har förutsatt en oförändrad utskickshantering. Beräkningarna har utgått från visning av uppgifter i CSN:s handläggningssystem (STIS) och text i överklagandehänvisning. CSN har ytterligare system som måste gås igenom om förslagen införs vilket kommer att kräva ytterligare systemutveckling.

Beslut om detta remissvar har fattats av chefsjuristen Åke Svensson efter föredragning av verksjurist Rose-Mari Kvist. I arbetet med remissvaret har även studiestödsutredare Håkan Karlström, systemspecialist Karin Lindh och verksamhetsutvecklare Maria Svanström deltagit.

Åke Svensson

Rose-Mari Kvist